

Věc C-40/20

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

23. dubna 2020

Předkládající soud:

Consiglio di Stato (Itálie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

30. ledna 2020

Navrhovatelé:

AQ

BO

CP

Odpůrci:

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca - MIUR

Università degli studi di Perugia

Předmět původního řízení

Kasační opravné prostředky podané k Consiglio di Stato (Státní rada) proti rozsudku Tribunale Amministrativo Regionale per l'Umbria (regionální správní soud pro Umbrii) (dále jen „TAR Umbria“), kterým tento soud zamítl žaloby podané navrhovateli proti sdělením, kterými Università di Perugia (univerzita v Perugii) zamítla jejich žádosti o zahájení postupů nábory zaměřených na přijetí do zaměstnání na dobu neurčitou na výše uvedené univerzitě, a proti oběžníku č. 3/2017, který v tomto ohledu přijal Ministro per la semplificazione e la pubblica amministrazione (ministr pro zjednodušení a veřejnou správu), přičemž předmětem žalob je i určení jejich práva na to, aby byli přijati do zaměstnání na dobu neurčitou jako výzkumní pracovníci a byli podřízeni postupu hodnocení

uvedenému v čl. 24 odst. 5 zákona č. 240 z roku 2010 pro účely jmenování spolupracujících profesorů.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Slučitelnost čl. 24 odst. 5 a 6 zákona č. 240 ze dne 30. prosince 2010 s ustanovením 4 rámcové dohody o pracovních poměrech na dobu určitou uvedené ve směrnici 1999/70/ES ve spojení s články 20 a 21 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i ve světle zásad rovnocennosti a efektivity.

Předběžná otázka

Brání ustanovení 4 rámcové dohody uvedené ve směrnici Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS, nadepsané „Zásada zákazu diskriminace“, ve spojení s články 20 a 21 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i ve světle zásad rovnocennosti a efektivity, takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava v čl. 24 odst. 5 a 6 zákona č. 240 z roku 2010, která přiznává právo výzkumným pracovníkům v pracovním poměru na dobu určitou uvedeným v čl. 24 odst. 3 písm. b), kteří získali vnitrostátní vědeckou habilitaci ve smyslu článku 16 téhož zákona, a možnost (prováděná na základě přidělení zvláštních prostředků) výzkumným pracovníkům v pracovním poměru na dobu neurčitou, kteří rovněž získali uvedenou vědeckou habilitaci, aby byli podřízeni - prvně uvedení po uplynutí smlouvy a druzí do 31. prosince 2021 - postupu hodnocení pro účely jmenování spolupracujících profesorů, zatímco žádné obdobné právo či možnost jsou přiznány výzkumným pracovníkům v pracovním poměru na dobu určitou uvedeným v čl. 24 odst. 3 písm. a), kteří mají vnitrostátní vědeckou habilitaci, třebaže se jedná o pracovníky, kteří mají bez rozdílu plnit tytéž pracovní povinnosti?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Jak je podrobně uvedeno v předchozím předkládacím usnesení vydaném v témže vnitrostátním řízení, na které se odkazuje, jsou uplatňovaná ustanovení unijního práva následující:

Článek 155 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Směrnice Rady 1999/70/ES ze dne 28. června 1999 o rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou uzavřené mezi organizacemi UNICE, CEEP a EKOS (dále jen „směrnice 1999/70“); zejména ustanovení 5 a ustanovení 4 rámcové dohody v ní obsažené, jakož i body 6 a 15 odůvodnění této směrnice.

Doporučení Komise ze dne 11. března 2005 o Evropské chartě pro výzkumné pracovníky a o Kodexu chování pro přijímání výzkumných pracovníků (2005/251/ES).

Uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva

Jak je podrobně uvedeno v předchozím předkládacím usnesení vydaném v témže vnitrostátním řízení, na které se odkazuje, jsou uplatňovaná ustanovení vnitrostátního práva následující:

Zákon č. 240 ze dne 30. prosince 2010 o „ustanoveních týkajících se organizace vysokých škol, akademických pracovníků a náboru, jakož i pověření vlády k podporování kvality a efektivity univerzitního systému“ (dále jen „zákon č. 240/2010“); zejména čl. 24 odst. 1 až 3, 5 a 6.

Legislativní nařízení č. 75 ze dne 25. května 2017 „Změny a doplnění legislativního nařízení č. 165 ze dne 30. března 2001 (...)“ (dále jen „legislativní nařízení č. 75/2017“); zejména článek 20.

Legislativní nařízení č. 165 ze dne 30. března 2001 (dále jen „legislativní nařízení č. 165/2001“), kterým se stanoví obecná pravidla týkající se organizace práce ve veřejné správě; zejména čl. 3 odst. 2 a článek 36 ve znění platném od 22. června 2017.

Legislativní nařízení č. 81 ze dne 15. června 2015 „o systematické úpravě pracovních smluv a revizi právních předpisů o pracovních povinnostech (...)“ (dále jen „legislativní nařízení č. 81/2015“), které představuje provedení směrnice 1999/70/ES do vnitrostátního práva; zejména článek 19 ve znění použitelném na skutkové okolnosti projednávané věci, které předcházelo změně provedené nařízením vlády s mocí zákona č. 87/2018, a čl. 29 odst. 2 písm. d), platné od 12. srpna 2018.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Po zveřejnění předcházejícího předkládacího usnesení vydaného v témže vnitrostátním řízení – na které se odkazuje pro vylíčení skutkového stavu – ve třech dotčených věcech vstoupilo do řízení na podporu navrhovatelů několik profesních a odborových sdružení: ANIEF – Associazione Professionale e Sindacale, la Federazione Lavoratori della Conoscenza – CGIL (Confederazione Generale Italiana del Lavoro) a CIPUR - Coordinamento Intersedi Professori Universitari di Ruolo, která žádají o vstup do řízení jako vedlejší účastník v řízení před Soudním dvorem.
- 2 Mimoto navrhovatelé předložili nový důvod opravného prostředku, ve kterém tvrdí, že v rámci jejich tří opravných prostředků podaných proti rozsudku TAR Umbria existuje dodatečný společný důvod.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 3 V rámci tohoto dodatečného důvodu opravného prostředku se navrhovatelé dovolávají porušení ustanovení 4 rámcové dohody uvedené ve směrnici 1999/70 a zásady zákazu diskriminace, která je v něm obsažena, z důvodu, že získali vnitrostátní vědeckou habilitaci druhého stupně pro účely jmenování spolupracujících profesorů podle čl. 24 odst. 5 a 6 zákona č. 240/2010.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 4 Předkládající soud odkazuje především na rozsudek ze dne 25. října 2018 ve věci *Sciotto* (C-331/17), ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že „jelikož vnitrostátní právní úprava dotčená v původním řízení v žádném případě neumožňuje v odvětví činnosti operních a symfonických nadací přeměnu pracovních smluv na dobu určitou na smlouvu na dobu neurčitou, je s to zavést diskriminaci mezi zaměstnanci v pracovním poměru na dobu určitou z uvedeného odvětví a zaměstnanci v pracovním poměru na dobu určitou z jiných odvětví, jelikož posledně uvedení zaměstnanci se mohou po překvalifikování své pracovní smlouvy v případě porušení norem týkajících se uzavírání smluv na dobu určitou stát srovnatelnými zaměstnanci v pracovním poměru na dobu neurčitou ve smyslu ustanovení 4 bodu 1 rámcové dohody“.
- 5 Předkládající soud odkazuje rovněž na rozsudek ze dne 20. června 2019 ve věci *Ustariz Aróstegui* (C-72/18), ve kterém Soudní dvůr, jenž připomněl svou judikaturu, rozhodl, že „pojem, objektivní důvody“ vyžaduje, aby bylo zjištěné nerovné zacházení odůvodněno existencí přesných a konkrétních skutečností charakterizujících pracovní podmínky, o které se jedná, ve zvláštním kontextu, do kterého spadá, a na základě objektivních a transparentních kritérií, za účelem ověření, zda tato nerovnost odpovídá skutečné potřebě, je způsobilá dosáhnout sledovaného cíle a je k tomuto účelu nezbytná. Uvedené skutečnosti mohou vyplývat zejména ze zvláštní povahy úkolů, pro jejichž plnění byly smlouvy na dobu určitou uzavřeny, a z charakteristik jim vlastních, nebo případně ze sledování legitimního cíle sociální politiky členského státu“, a že tudíž „ustanovení 4 bod 1 rámcové dohody musí být vykládáno v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená v původním řízení, která vyhrazuje příplatek k odměně učitelům zaměstnaným v pracovním poměru na dobu neurčitou jako kariérní úředníci, a tedy ho neumožňuje přiznat mj. učitelům zaměstnaným jako veřejnoprávní smluvní zaměstnanci na dobu určitou, pokud odpracování určité doby představuje jedinou podmínku přiznání uvedeného příplatku“.
- 6 V případě navrhovatelů došlo k údajné diskriminaci ve stejné oblasti pracovníků, a sice v oblasti univerzitních výzkumných pracovníků.
- 7 Předkládající soud uvádí, že tři kategorie univerzitních výzkumných pracovníků stanovené právním řádem – a sice výzkumní pracovníci, jejichž smlouvy spadají pod typ upravený v čl. 24 odst. 3 písm. a) zákona 240/2010 (dále jen „výzkumní

pracovníci typu A“); výzkumní pracovníci, jejichž, pracovní smlouvy spadají pod typ upravený v čl. 24 odst. 3 písm. b) zákona 240/2010 (dále jen „výzkumní pracovníci typu B“); a výzkumní pracovníci v pracovním poměru na dobu neurčitou – plní tytéž pracovní povinnosti (výuka, doplňující výuka, služba studentům, výzkum, atd.).

- 8 I když však výzkumní pracovníci typu A vykonávají stejné úkoly jako výzkumní pracovníci, kteří spadají do jiných kategorií, a uspěli ve stejné obtížném a selektivním výběrovém řízení jako posledně uvedení výzkumní pracovníci, nemohou mít přístup ke kariérnímu postupu spolupracujících profesorů druhého stupně, ke kterému mají přístup pouze dvě další kategorie výzkumných pracovníků v souladu s čl. 24 odst. 5 a 6 zákona č. 240/2010. Předkládající soud mimoto upřesňuje, že postup stanovený v posledně uvedeném odstavci 6 je použitelný do 31. prosince 2021 na základě prodloužení stanoveného v čl. 5 odst. 1 písm. b) nařízení vlády s mocí zákona č. 126 ze dne 29. října 2019.
- 9 Výzkumný pracovník typu A, i když získal vnitrostátní vědeckou habilitaci a prodloužení o dva roky po kladném hodnocení vykonávané činnosti, ztrácí po uplynutí platnosti své pracovní smlouvy práci bez jakéhokoliv racionálního a nediskriminačního odůvodnění.
- 10 Dotčená údajná diskriminace se navíc zhoršila mimořádnými plány pro přijímání spolupracujících profesorů, jejichž cílem je kariérní postup vyhrazený pouze výzkumným pracovníkům v pracovním poměru na dobu neurčitou, kteří mají vnitrostátní vědeckou habilitaci, zavedenými ministerským nařízením č. 364 z roku 2019.
- 11 S ohledem na výše uvedené se předkládající soud rozhodl položit Soudnímu dvoru výše uvedenou předběžnou otázku, která doplňuje otázky formulované v předchozím usnesení vydaném týmž soudem v témže vnitrostátním řízení.